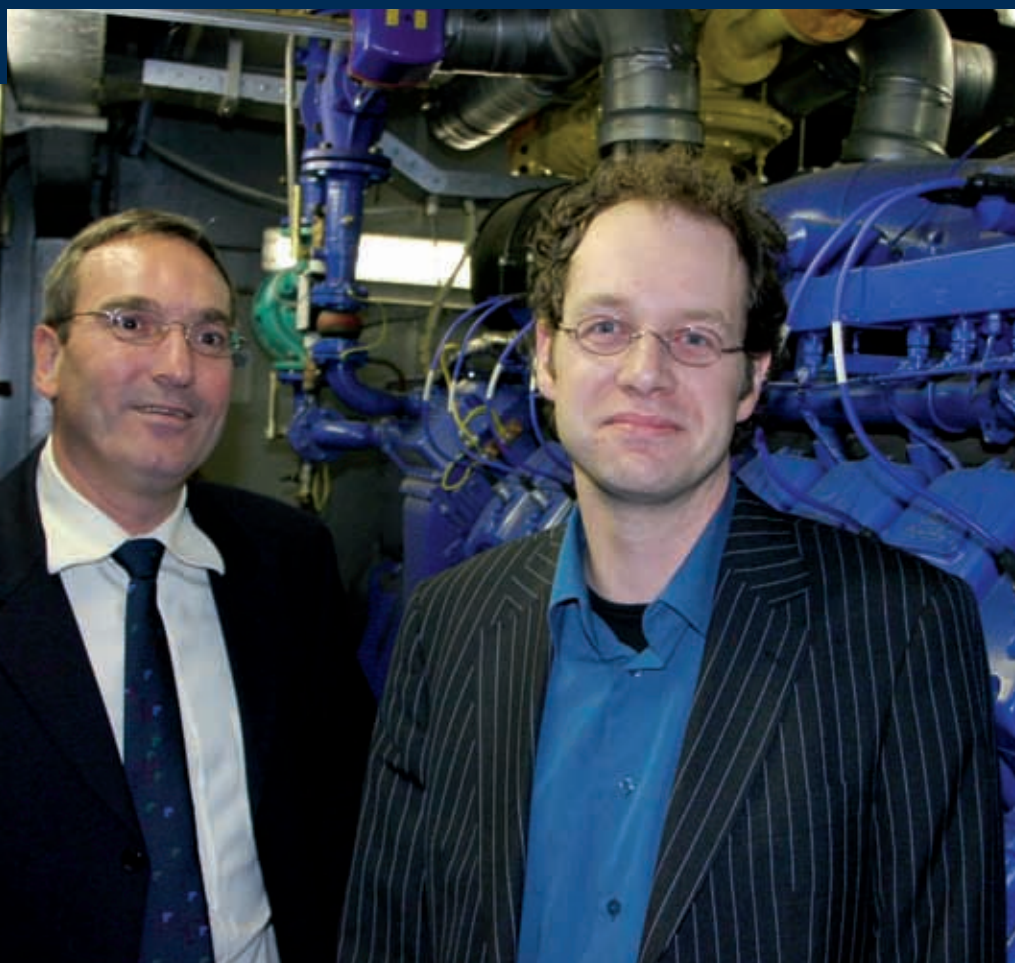

KAS Energy verzorgt rechtstreekse in-

Van Kriekingen (links) en Johan Janssen: "Onlangs liepen de opbrengsten op de elektriciteitsmarkt op tot 1200 euro per MWh. Per uur moet je dan een afweging kunnen maken, waarvoor je real-time meetinformatie nodig hebt."

KAS Energy is het energieplatform van acht grote tuinbouwbedrijven, verdeeld over 35 locaties en in totaal 250 ha glas. Dit platform neemt een aantal taken over van de energieleverancier en zorgt voor de rechtstreekse inkoop en verkoop van energie. Door alle handelstransacties op elkaar af te stemmen realiseren de deelnemers belangrijke voordelen. De bedrijven kunnen met snelle en doeltreffende acties het energiebeheer optimaliseren. Alle benodigde energiemetingen zijn uitbesteed aan Priva Energie Monitoring.

TEKST EN BEELD: HARRY STIJGER

KAS Energy is een initiatief van een groep vooruitstrevende en innovatieve ondernemingen in de glastuinbouw. De deelnemende bedrijven zijn: 4Evergreen (paprika), Agro Care (trostomaten), plantenkwekerij P. van Geest (groente- en kamerplanten), Kester-Grootscholten (trostomaten en aardbeien), Lans (tomaten), Looije Tomaten (cherrytomaten), Red Star Trading (tomaten) en van Vliet Cherrytomaten (cherrytomaten). De energiecombinatie Wieringermeer, het energiecluster van Agriport A7, maakt inmiddels ook onderdeel uit van KAS Energy.

Het samenwerkingsverband contracteert het gas en doet de in- en verkoop van elektriciteit. Tevens zorgt het voor optimalisatie van de kosten, serviceverlening en maximale informatievoorziening richting de deelnemers. Niet iedere belangstellende kan deelnemen aan KAS Energy.

Onafhankelijke energiemetingen

Door liberalisering van de energiemarkt zijn leverancier, meetbedrijf en regionale netbeheerder aparte bedrijven geworden. Iedere klant mag nu z'n eigen meetbedrijf kiezen voor de afname van gas/elek-

triciteit en het terugleveren van elektriciteit. Priva is een gecertificeerd meetbedrijf dat voor alle energiebedrijven gas- en elektriciteitsmetingen mag uitvoeren.

Op tuinbouwbedrijven plaatst deze toeleverancier meetinrichtingen voor gas en elektriciteit op de gas- en elektriciteitsmeters van de verschillende energiebedrijven. Het meetbedrijf zorgt ervoor dat de meetdata bij de energiebedrijven terechtkomen, zodat zij de klant een juiste factuur kunnen sturen.

"De teler wil een onafhankelijk meetbedrijf, dat geen band heeft met energiebedrijven en er objectief naar kijkt. Wij geven de meetgegevens door aan de netbeheerder, die ze weer doorgeeft aan de leverancier. Zo weet de leverancier de afname of leverantie van energie", zegt Johan Janssen, general manager van Priva Energie Monitoring.

"Specifiek voor KAS Energy koppelen we de meetdata van de deelnemende bedrijven real-time terug naar het energieplatform, zodat zij direct op de hoogte zijn van de verbruiken of leveranties. Hierdoor is het mogelijk dat de bedrijven snelle en doeltreffende acties ondernemen om het energiebeheer te optimaliseren."

Energie: 200.000 euro per dag

KAS Energy is opgericht omdat telers hun eigen kennis van energie in huis willen hebben. In het verleden hebben ze namelijk goede en minder goede ervaringen opgedaan met allerlei energieadviseurs. "Vanwege de stijgende energiekosten is het steeds belangrijker om te kijken naar energie. Bij tomaat maakt energie nu al minstens 30% van de productiekosten uit. Hoeveel kosten kun je dus besparen op energie?", vertelt Jaap van Kriekingen, commercieel directeur energie van KAS Energy. De omzet aan energie (gas en elektriciteit) van de deelnemende bedrijven is 200.000 euro per dag.

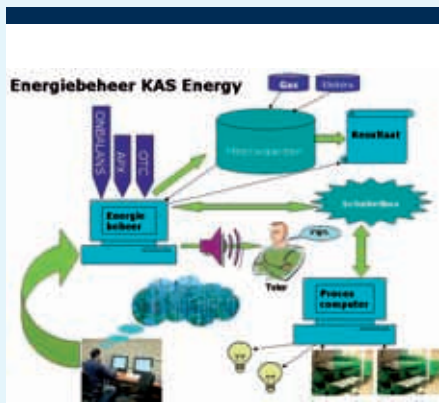
De gascontracten zijn door het energieplatform nu geclusterd en veelal opnieuw afgesloten voor alle deelnemende bedrijven. Door het clusteren is er financieel voordeel bij het contracteren van gas. Om de totale contractcapaciteit te bewaken zijn real-time meetgegevens nodig en niet pas een dag later. Door te sturen op energiestromen besparen de bedrijven naar schatting een miljoen euro per jaar op gas.

en verkoop gas en elektriciteit

Real-time meetinformatie

De deelnemende bedrijven willen niet alleen energiekennis in huis hebben. Ze vinden ook het inschatten van het prijsrisico bij energie van belang. Mede doordat de bedrijven in omvang toenemen, nemen ook de risico's toe. Van Kriekinging: "De prijzen op de elektriciteitsmarkt kunnen heel erg variëren. Nog niet zo lang geleden is er een dag geweest dat de kosten of opbrengsten opliepen tot zo'n 1200 euro per MWh. Per uur moet je dan een afweging kunnen maken op welke markt, lange termijn, dag (spot), intraday of onbalans, je actief wil zijn. Hiervoor heb je real-time meetinformatie nodig, om snel in te kunnen spelen op de veranderende situatie. Door dit te doen, kun je achteraf zeggen dat je het goed gedaan hebt."

Volgens deze directeur maakt het niet uit hoeveel energie je gebruikt, maar wel het moment wanneer je het gebruikt. Dit is te optimaliseren door te sturen op de prijzen van de vier elektriciteitsmarkten. Hiermee zijn de momenten te bepalen van inkoop of leveren van elektriciteit. Als de elektriciteit duur is, gaan veelal de lampen uit om met de wkk-installatie terug te leveren. De deelnemers zijn eigenlijk kleine energiebedrijfjes, die afhankelijk van de energieprijzen inzetbaar zijn. Voor de optimalisatie is het platform continue bezig met de vraag: wanneer en op welk moment, welke actie doen. Bijvoorbeeld warmtebuffers voldaaien op momenten (bijvoorbeeld maandagochtend) dat de elektriciteit duur is.

Schematisch overzicht van het energiebeheer van KAS Energy, waarbij de klimaatcomputer en teeltmanager leidend zijn voor de te nemen beslissingen.

Door gebruik van speciale meetapparatuur is real-time het gas- en elektriciteitsverbruik van elk deelnemend bedrijf bekend.

Energiebeheersysteem en kosten

Om de optimale strategie uit te kunnen voeren heeft KAS Energy een eigen energiebeheersysteem laten bouwen. Dit systeem stuurt automatisch signalen via een universele schakelbox naar de diverse klimaatcomputers. Bij dreigende overschrijding van de maximale gascapaciteit krijgen de computers het signaal dat ze niet meer dan zoveel kuub gas mogen gebruiken.

"Klimaatcomputer en teeltmanager zijn hierbij altijd leidend, ondanks dat energiebeheer soms anders wil. Als het nodig is, kan de teeltmanager een afweging maken tussen de teelt of de kosten. Als hij voor de teelt kiest, kan dat extra capaciteitskosten opleveren", zegt Van Kriekinging.

Behalve de investering in het energiebeheersysteem is een paar ton geïnvesteerd in het meetproject voor een goed overzicht van de real-time verbruiken. Hier staan besparingen op de huur van de gas- en elektriciteitsmeters tegenover. De investeringen verdienen zichzelf volgens de directeur redelijk snel terug.

Voordelen en nadelen

Voordelen van dit energieplatform zijn het zelf kennis in huis hebben en de kostenverlaging. Van Kriekinging: "Als je van de materie geen kennis hebt, is het moeilijk om de tips en adviezen op hun waarde en risico te beoordelen. En wanneer doe je wat op het gebied van gasinkoop en elektriciteitsverkoop om een zo'n groot mogelijk positief verschil tussen kosten en baten te krijgen?"

Een energiebedrijf rekent een premie voor de risico's. Deze groep telers neemt dat

risico op verantwoorde wijze over, waardoor ze zelf die premie behouden.

De coöperatie staat los van iedere energieleverancier. "De teler neemt graag zelfstandig z'n beslissingen, ook op energiegebied. Hij neemt ook z'n verlies of winst van acties en beslissingen", zegt de directeur.

Een bijkomend voordeel van deze cluster is dat de grote hoeveelheden én de stuurbaarheid van de gasafname op enig moment interessant zijn voor meerdere aanbieders. Eventuele nadelen van een collectief zijn de besluitenloosheid en de individuele belangen. Bij KAS Energy blijven de deelnemers echter hun eigen beslissingen nemen, maar ze stemmen deze wel met elkaar af. Deze structuur komt volgens Van Kriekinging tegemoet aan de nadelen van andere collectieven en is daarom de sleutel tot het succes van KAS Energy.

Het energieplatform KAS Energy zorgt voor rechtstreekse in- en verkoop van energie. Met een eigen energiebeheersysteem zijn alle handelstransacties op elkaar af te stemmen, waardoor het platform significante voordelen realiseert. Op alle vestigingen van de deelnemende bedrijven heeft Priva Energie Monitoring meetinrichtingen op de gas- en elektriciteitsmeters geïnstalleerd. De meetgegevens zijn real-time beschikbaar voor KAS Energy, zodat de bedrijven met snelle en doeltreffende acties het energiebeheer kunnen optimaliseren.

SAMENVATTING